

Detail van een wandbord waarop een tabakswinkel staat afgebeeld. Zie pagina 16.

Het verhaal achter deze bijzondere pijp is te vinden op pagina 11.

Een versierde pijpenkop uit Leeuwarden gemaakt door Jan Moselij. Zie pag. 5.

Een geheel versierd product van Jan Moselijn uit Leeuwarden

Jan van Oostveen (kleipijp@xs4all.nl)

Recentelijk kreeg ik deze zeer fraai versierde pijp toegestuurd. Het is een zogenaamde dubbelconische kleipijp waarop beide zijden een vierbladige roos staat afgebeeld. Boven deze vierbladige roos is een niet te duiden afbeelding voorzien van 4 stippen. Op de naad van de pijp zijn zowel aan de voor als aan de achterzijde een viertal bladen aangebracht. Functioneel heeft dit als voordeel dat de pijpenmaker deze naden niet meer hoeft af te werken nadat de pijp in de (messing) mal was geperst. Rondom de ketelopening is een radering aangebracht. Op de hiel van de pijp staat het monogram IM. Deze tabakspijp is gevonden in stortgrond van een voormalige Leeuwarder gracht.

Deze tabakspijp kan worden toegeschreven aan de Leeuwarden tabakspijpenmaker Jan Thomas ook wel Jan Moselijn genaamd. In 1644 koopt hij een pand op de Noordvliet in Leeuwarden. Blijkbaar omdat de zaken niet al te voortvarend verliepen moest hij zijn pand in 1647 weer verkopen om het vervolgens van de nieuwe koper te huren.

Tabakspijpenmaker is hij op dat moment zeker aangezien er bij deze transactie sprake is van een kleihuis. In de jaren vijftig van de 17de eeuw woont Moselijn op Camstraburen. Frappant is dat hij zijn stukken zoals we die nu terug kunnen vinden in de archieven met hetzelfde monogram IM ondertekent. Het mag dus aangenomen worden dat deze pijpenmaker dit product heeft gemaakt.

De naamsverandering van Thomas en Moselijn heeft mogelijk met de herkomst van deze pijpenmaker te maken. Moosley ligt in de nabijheid van Manchester. Opvallend is dat tabakspijpen die in Amsterdam zijn geproduceerd van hetzelfde monogram zijn voorzien. Het blijkt nu dat in Amsterdam rond het einde van de jaren twintig een zekere John Moosley werkzaam is geweest. Het mag zeker niet uitgesloten worden dat deze John Moosley dezelfde pijpenmaker is als Jan Moselijn die in Leeuwarden in de jaren veertig werkzaam was.

Geraadpleegde literatuur:

Carmiggelt, A., 1988. De geschiedenis van de Leeuwarder tabakspijpenmakers; een historisch archeologische studie. Leiden.

Duco, D.H., 1981. De kleipijp in de zeventiende eeuwse Nederlanden; een historisch archeologische studie van de uit witbakkende klei vervaardigde rookpijp. Oxford.

Dit artikel is eerder gepubliceerd op de website:

<http://www.muntenbodenvondsten.nl/index.php?topic=112217.0>